

e-mail: s.savchuk@tneu.edu.ua

Савчук С.В., к.е.н., доцент

**ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ЖИТЛОВО-
КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА**

Савчук С.В., к.э.н., доцент

**ПРОБЛЕМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЖИЛИЩНО-
КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА**

Savchuk S.V., Ph.D., Associate Professor

**THE PROBLEMS OF FUNDING FOR HOUSING AND
COMMUNAL SERVICES**

У зв'язку із змінами у бюджетному та податковому законодавстві актуальним постає здійснення системних реформ національної економіки. Одним із важливих напрямків є вирішення проблем функціонування житлово-комунального господарства, що впливає не тільки на задоволення першочергових потреб населення, але й слугує необхідною умовою забезпечення діяльності інших сфер економіки. Оскільки Законом України «Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009–2014 рр.» не реалізовано усіх передбачених завдань, то першочерговою є трансформація підходів до реформування галузі відповідно до загальнодержавних пріоритетів з цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів.

В сучасних умовах спостерігається надзвичайно складна і напружена ситуація в управлінні житлово-комунальним господарством в Україні. Фінансовий стан більшості підприємств, що працюють у сфері житлово-комунального господарства є критичним. За даними Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України лише за 2013 р. їх збитки склали 5023,0 млн. грн., що на 117,1% більше, ніж у попередньому періоді. Відповідно, кредиторська заборгованість підприємств галузі збільшилась на 42,3% і становила у 2013 р. 24,2 млрд. грн., дебіторська заборгованість – 13,6 млрд. грн., що на 415,0 млн. грн. (або на 3,1%) більше, ніж у минулому році.

Найбільшим боржником перед підприємствами житлово-комунального господарства являється населення. Так, зокрема, станом на 01.01.2014 заборгованість населення збільшилася на 15% та становила 9292,4 млн. грн. (68,1% від загальної заборгованості); інша заборгованість – 2343,9 млн. грн. (17% від загальної заборгованості); місцеві бюджетні установи – 1278,3 млн. грн. (9% від загальної заборгованості); державні бюджетні установи – 141,3 млн. грн. (1% від загальної заборгованості); пільги, субсидії – 567,2 млн. грн. (4% від загальної заборгованості). Тому зростання значних обсягів дебіторської заборгованості за рахунок низької платоспроможності споживачів послуг житлово-комунального сектору, в свою чергу, зменшує її інвестиційну привабливість та не сприяє реформуванню галузі.

Крім заборгованості споживачів усіх рівнів за надані житлово-комунальні послуги, кризовий фінансовий стан підприємств і організацій галузі обумовлений також і недосконалістю тарифної політики. Діючі наданий час тарифи залишаються економічно недостатньо обґрунтовані. Оскільки процес формування тарифів на житлово-комунальні послуги повинен бути «прозорим», адекватним сучасним економічним умовам розвитку суспільства та соціально обґрунтованим. Невирішеними залишаються питання фінансування розвитку та модернізації діючих потужностей підприємств, об'єктів житлового фонду. За рахунок незадовільного фінансового стану підприємства житлово-комунального господарства неспроможні забезпечити якісне надання послуг населенню та здійснювати інноваційну діяльність, спрямовану на реконструкцію власних основних фондів і оновлення інфраструктури населених пунктів. Також неврегульованим є правовий механізм, що визначає відповідальність комунальних підприємств за кількість і якість наданих ними послуг населенню. Недостатнім залишається бюджетне фінансування житлово-комунального господарства, зокрема в частині відшкодування пільг та субсидій на житлово-комунальні послуги населенню за рахунок державного бюджету та ін.

Тому, для вирішення зазначених проблем необхідними заходами доцільно визначити такі, як: реформування процесу управління житлово-комунальною сферою; розробка та запровадження єдиного прозорого порядку формування та встановлення тарифів; проведення монетизації пільг та субсидій на оплату житлово-комунальних послуг; залучення громадськості до

процесів формування житлової політики та реформування житлово-комунального господарства; стимулювання інвестиційної діяльності підприємств галузі з метою модернізації та реконструкції виробничих фондів; забезпечення беззбиткового функціонування підприємств житлово-комунального господарства; створення умов для стабільного та якісного надання житлово-комунальних послуг споживачам і т. д.

Література:

1. Бюджетна система. Вишкіл студії: навч. посіб. / С.І. Юрій, О.П. Кириленко, В.Г. Дем'янишин [та ін.]; за ред. С.І. Юрія, О.П. Кириленко. – Тернопіль: Економічна думка, 2010. – 424 с.
2. Дем'янюк А.В. Забезпечення суспільних благ на субнаціональному рівні / А.В. Дем'янюк // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. Економіка. – 2010. – Вип. 13. – С. 192–199.
3. Закон України «Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009–2014 рр.» від 24.06.2004 № 1869-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1869-15>.
4. Лободіна З. Фінансування видатків місцевих бюджетів : стан і проблеми здійснення / З. Лободіна // Галицький економічний вісник. – 2011. – № 2. – С. 123–130.
5. Панасенко І.О. Особливості функціонування та розвитку житлово-комунального господарства в Україні / І.О. Панасенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/1/11.pdf>.